MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2011
aruandeaasta lõpp: 31.12.2011

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus

registrikood: 90007247

tänava/talu nimi, Lille
maja ja korteri number: 10
linn: Tartu linn
maakond: Tartu maakond
postisihtnumber: 51010

telefon: +372 7361693
faks: +372 7361694
e-posti aadress: janika.ruusmaa@teec.ee, teec@teec.ee
veebilehe aadress: www.teec.ee

Sisukord

Tegevusaruanne **3**

Raamatupidamise aastaaruanne **12**

Bilanss **12**

Tulemiaruanne **13**

Rahavoogude aruanne **14**

Netovara muutuste aruanne **15**

Raamatupidamise aastaaruande lisad **16**

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted **16**

Lisa 2 Raha **17**

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed **17**

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad **17**

Lisa 5 Muud nõuded **18**

Lisa 6 Ettemaksed **18**

Lisa 7 Laenukohustused **18**

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed **19**

Lisa 9 Võlad töövõtjatele **19**

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused **19**

Lisa 11 Annetused ja toetused **21**

Lisa 12 Tulu ettevõtlusest **21**

Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud **22**

Lisa 14 Tööjõukulud **22**

Lisa 15 Finantstulud ja -kulud **22**

Lisa 16 Seotud osapooled **22**

Tegevusaruanne

1.1. Üldinformatsioon

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (TKHK) on asutatud 8. aprillil 2002. aastal. Asutajad on Tartu linn, Eesti Maaülikool, AS Tartu Veevärk, SA Eestimaa Looduse Fond, MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing, MTÜ Eesti Roheline Liikumine, MTÜ Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering ja MTÜ Peipsi Koostöö Keskus.

Sihtasutuse nõukogus on kaheksa liiget, nõukogu esimees on Merle Ööpik (Eesti Maaülikool). Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline, juhatuse liige on Janika Ruusmaa.

Tartu Keskkonnahariduse Keskuses tegutsevad:
- laste ja noorte huvikool Tartu Loodusmaja,
- loodus- ja keskkonnainfot edastav keskkonnainfopunkt,
- täiskasvanute koolituskeskus

Eesmärgid

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse eesmärgiks on:
- äratada ja hoida inimestes huvi looduse vastu;
- tõsta elanike keskkonnateadlikkust;
- suurendada iga inimese vastutust looduse ees;
- tutvustada ja levitada keskkonnasäästlikku eluviisi nii laste, noorte kui täiskasvanute hulgas.

Visioon

Tartu Keskkonnahariduse Keskus on:
- kaasaegne loodus- ja keskkonnahariduse metoodiline keskus;
- looduse ja säästva eluviisi õppimist koordineeriv keskus Lõuna-Eestis;
- loodust ja selle väärtusi tutvustav keskus Tartu linna elanikele, nii lastele, noortele kui täiskasvanutele.

Missioon

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse missiooniks on peatada inimeste võõrandumine loodusest ning tekitada noortes kasvav huvi ja hoolivus meid ümbritseva looduse vastu; pakkuda Tartu linna ja Lõuna-Eesti elanikele kvaliteetset koolitust, teavet ja huvitegevust looduse, keskkonna ja säästva eluviisi teemadel.

1.2. Tegevuse ülevaade

1.2.1. Laste ja noorte huvikool Tartu Loodusmaja

Eesti Hariduse Infosüstemis (EHIS) on registreeritud erahuvikooli Tartu Loodusmaja 13 **õppekava**: „Algteadmisi loodusest”; „Geoloogia ja keskkonnakaitse”; „Iluaiandus”; „Keskkonnameedia”; „Lillekasvatus ja lilleseade”; „Loodus kunstis”; „Loodus- ja keskkonnauuringud”; „Loodusfotograafia”; „Loodushoid”; „Loodussõbralik matkamine”; „Noorgiidide õpe”; „Toataimekasvatus” ja „Zooloogia”.

Õppetöö toimus 2011.aastal 9 õppekava järgi järgmistes **huviringides**:
- noored loodusesõbrad (17 rühma, neist 11 rühma venekeelsete koolide õpilastele),
- zooloogia (5 rühma),
- toataimekasvatus (1 rühm),
- geoloogia ja keskkond (1 rühm),
- loodus kunstis (5 rühma),
- lillekasvatus ja lilleseade (2 rühma),
- loodusmatkad (3 rühma),
- loodusfotograafia (1 rühm).
- lemmikloomaring (2 rühma)
- iluaiandus (1 rühm)

Huviringe ei ole avatud järgmistele õppekavadele: „Noorgiidide õpe”, „Keskkonnameedia“, „Loodus- ja keskkonnauuringud“ ning „Loodushoid“ peamiselt juhendajate ja ruumipuuduse tõttu.

Tartu Loodusmaja huvitegevuses on osalenud:

- 2011. aastal 657 õpilast Tartu linnast (619) ja maakonnast, kokku 38 rühmas,
- 2010. aastal 623 õpilast Tartu linnast (581) ja maakonnast, kokku 38 rühmas,
- 2009. aastal 631 õpilast Tartu linnast (575) ja maakonnast, kokku 37 rühmas,
- 2008. aastal 634 õpilast Tartu linnast (534) ja maakonnast, kokku 37 rühmas,
- 2007. aastal 558 õpilast Tartu linnast (541) ja maakonnast, kokku 39 rühmas,
- 2006. aastal 595 õpilast Tartu linnast (519) ja maakonnast, kokku 36 rühmas,
- 2005. aastal 566 õpilast Tartu linnast (535) ja maakonnast, kokku 35 rühmas.

Huvikooli igapäevane tegevus toimub huviringides, mis käivad koos 2 korda nädalas vastavalt tunniplaanile. Lisaks ringitundidele korraldas Tartu Loodusmaja 2011. aastal õpilastele erinevaid üritusi, nii traditsioonilisi laagreid, õppekäike, konverentse kui erinevaid konkursse. Korraldati ka üritusi, mis olid suunatud laiemale avalikkusele, nt näitused ja õpilaskonverentsid, avatud uste päevad ja talvevaheaja huvitunnid. Mõned üritused toimusid Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) toetusel.

Tunnustus

Huviringi „Loodussõbralik matkamine“ õpilased **Jaak Joonas Keldoja** ja **Mihkel Keldoja** said keskkonnaministrilt **noore looduskaitsja** märgid. Märgid antakse noortele, kes on eriliselt silma paistnud loodushoiu alal, saavutanud häid tulemusi loodushariduse konkurssidel või aidanud kaasa loodusteemaliste ürituste korraldamisele. Täpsem info http://www.envir.ee/1177933

Tartu Loodusmaja üritused 2011. aastal:

Viktoriinid ja konkursid:

Ajakirja „Loodusesõber“ viktoriin, veebruaris – osales 6 õpilast
Pildiviktoriin loomade tundmises, märtsis - 72 õpilast
Joonistuskonkurss ja näitus „Taimed ja loomad vees ja selle ümber“, märtsis, 58 tööd
Hea loodusetundja konkurss, oktoobris, osales 95 õpilast

Näitused:

Talvelaagris valminud kunstinäitus, 45 tööd
Kevadpühade näitus, 110 tööd
Loodusmaja jõulunäitus**,** eksponaate 120 õpilaselt

Huviringi „Loodus kunstis“ õpilastööde näitused on olnud eksponeeritud Tartu Linnaraamatukogus, Tartu Üliõpilaselamu Raatuse 22 galeriis, Tartu Pika tänava Vaibakeskuses, TÜ zooloogiamuuseumis ja Lille Majas, kokku 11 näitust kus eksponeeriti kokku 192 tööd.

Konverentsid:

Kevadkonverents – 7. aprill, 8 ettekannet, 35 osalejat
Sügiskonverents – 10. november, 9 ettekannet, 35 osalejat

Õpilaste kevad- ja sügiskonverentsi ettekanded on koondatud kogumikku **„Loodusmaja õpilaskonverentsid 2011“,** mida on võimalik alla laadida aadressil: http://www.teec.ee/ET/oppematerjalid_programmid/artiklid-ja-ettekanded/

Looduslaagrid:

Loodusmaja talvelaager toimus Lüllemäel, 4.- 6. veebruaril, osaleda sai 46 õpilast.
Loodusmaja suvelaager toimus Pivarootsis, 4.-7. juunil ja 7.-10.juunil, kokku osales 2 vahetuses 90 õpilast.
Loodusmaja sügislaager toimus Veski Spordi- ja Puhkelaagris, 7.-9. oktoobril ja 14.-16.oktoobril, kokku osales 2 vahetuses 87 õpilast.

Õppekäigud, ekskursioonid :

2011.aastal käisid loodusmaja õpilased õpperetkedel Hiiumaal, Soomaal, Kalevipoja Kojas, Eesti Põllumajandusmuuseumis, Emajõe Suursoos, kevadisel ekskursioonil Jägala joal, õppeekskursioonil Riias. Aasta jooksul 2 korda käidi Tallinna Loomaaias ja Botaanikaaias, Endla looduskaitsealal ja Pokumaal.

Kokku sai õppekäikudel ja –ekskursioonidel osaleda 530 õpilast.

Huviringi „Loodussõbralik matkamine“ õpilased korraldasid Tartu linna ja maakonna õpilastele **fotojahi „Appi, upume!“,** mis toimus märtsist maini. Fotojahist võttis osa 14 noort. Laekunud fotodest koostati näitus, mis oli avatud mai-juuni 2011. Fotojaht toimus tänu noortealgatuste fondi (NAF) ja Euroopa Sotsiaalfondi toetusele.

Koostöös **Eesti 4H Tartumaa klubidega** korraldati 10 üritust, **419** osalejat (tabel 1).

Tabel 1. Koostöös Eesti 4H Tartumaa klubidega korraldatud üritused.

Üritus	Aeg	Osalejaid
Sõbrapäeva lilleseade konkurss	Veebruar 2011	30

Emadepäeva lilleseade koolitus	Mai 2011	33
Lilleseade konkurss Töid viljadest	Oktoober 2011	40
5 looduslaagrit	Jaanuar–detsember 2011	252
2 NIP-i pidu (noorte individuaalsed projektid)	Aprillis, oktoobris 2011	64

1.2.2. Üldhariduskoolide õppekava täiendavad loodus- ja keskkonna-programmid

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse poolt on välja töötatud ja katsetatud 38 erinevat **üldhariduse õppekava täiendavat programmi**, mida koolid saavad oma õppetöö mitmekesistamiseks tellida. 2011. aastal töötati välja 2 uut õppeprogrammi: „Teod ja karbid looduses“ ning „Teod, karbid ja inimene“.

Üks programm kestab 2-6 tundi loodusmajas, klassis või välitunnina looduses ning selles osaleb terve klassitäis õpilasi loodusmaja õpetajate juhendamisel. Õppeprogrammid on õpilaste seas endiselt populaarsed ja koolide poolt väga nõutud.

Läbi viidud programmide nimekiri ja osalenud õpilaste arv on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Aastal 2011 läbi viidud õppeprogrammide hulk ja osalejate arv.

Programmi nimetus	**Programmide arv**	**Õpilaste arv**
Uurime ja avastame	10	174
Läänemeri	13	234
Lemmikloom	4	81
Sina ja mina asjade maailmas (tarbimisteema)	9	183
Kivid Eesti looduses	1	15
Vee-elustik	10	190
Pargiprogramm	9	175
Metsapäev	10	202
Linnaloodus (Toomemäel park ja kivid linnas)	7	115
Looduskaitse algab lähedalt	27	470
Emajõe lamm Jänese matkarajal	6	104
Prügi ja energia	2	25
Alam-Pedja loodus (raba, lodu, vee-elustik)	57	936
Palupõhja temaatilised õppelaagrid: käsitöö, foto, linnud, metsandus	15	192
Kokku	**180**	**3 096**

Kokku osales õppekava täiendavates programmides 2011. aastal 3 096 õpilast.

1.2.3. Täiskasvanute koolituskeskus

Täiskasvanute koolitamiseks on Tartu Keskkonnahariduse Keskusel registreeritud **14 õppekava** (**koolitusluba 5747HTM** kehtivusega kuni 31.03.2014), sh 10 õppekava tööalase koolituse läbiviimiseks: „Loodusgeograafia praktilised tööd“, „Keskkonna ABC“, „Keskkonnaalane seadusandlus ja looduskaitse“, „Keskkonnaalase projekti koostamine ja juhtimine“, „Praktiline aiandus ja ruumihaljastus“, „Looduse ABC ja

õuesõppe alused“, „Lilleseade“, „Muuseumide looduskursus“, „Loodusvahendajate kursus“ järgi ning neli õppekava vabahariduslike koolituste läbiviimiseks „Fotograafia“, „Kunst ja loodus“, „Säästev kodu ja kontor“ ning „Seene- ja taimetundja“. **Koolitusluba nr 5934HTM** kehtivusega 31.07.2014 on välja antud tööalase koolituse läbiviimiseks õppekava "Uurimustööde juhendamine põhikoolis ja gümnaasiumis" järgi.

2011. aasta jooksul toimus täiskasvanutele 32 koolitust (kokku 521 tundi). Kokkuvõte kursustest 2011.aastal: erinevate konkursside ja projektide koolituspäevad-seminarid (4 kursust), projekti planeerimine ja kirjutamine (3 kursust), õuesõpe (5 kursust), erivajadustega laste loodusõppe juhendamine (1 kursus), taaskasutus ja prügi (2 kursust), koolimeeskonna koolitus õuesõppest ja ainete lõimimisest (11 kurust), esmaabi (1 kursus), käsitöö ja taimede-seentega värvimine (5 kursust).

Kursustel osales kokku 514 inimest.

Tartu Keskkonnahariduse Keskus kui praktikabaas üliõpilastele

2011. aastal viibis Tartu Keskonnahariduse Keskuses erialapraktikal 2 **üliõpilast** Luua Metsanduskooli retkejuhtimise erialalt, 4 **õpilast** Tartu Kutseahariduse Keskuse loodusturismi erialalt, **4 üliõpilast** Eesti Maaülikoolist loodusturismi erialalt ja **1 üliõpilane** maastikukaitse ja hoolduse erialalt, **2 üliõpilast** Räpina aianduskoolist keskkonnakaitse erialalt ning 1 üliõpilane TÜ Viljandi kultuuriakadeemiast raamatukogu ja infokeskkonna erialalt.

Kokku juhendasime 2011. aastal 14 praktikanti.

1.2.4. Keskkonnainfopunkt

Loodus- ja keskkonnainfopunkt tegutseb 2004. aastast. Keskkonnainfopunkt jagab loodus- ja keskkonnaalast infot kõigile huvilistele. Kodanike küsimustele vastatakse telefonil 736 6120 ja e-posti info@teec.ee teel ning kohapeal, aadressil Kompanii 10 tööpäeviti kell 10-17.

Ajavahemikus 1. jaanuar–31. detsember 2011 registreeriti keskkonnainfo spetsialistide poolt **245 infopäringut**. Suurem osa infopäringutest on esitatud infopunkti külastades – 148 infopäringut (60,4%), telefoni teel esitati 64 (26,1%) ja e-posti teel 33 (13,5%) infopäringut.

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse infolistiga „TEEC uudised“ (uudised@teec.ee) saavad liituda inimesed, kes soovivad saada teateid meie korraldatud ja meie juures toimuvatest avalikest sündmustest ja koolitustest. **Uudistelistis „TEEC uudised“** oli 31. detsembri 2011 seisuga **788 liiget**. Listiga on võimalik liituda aadressil https://lists.eenet.ee/mailman/listinfo/uudised.

Märtsis 2010 loodi Tartu Keskkonnahariduse Keskusele **Facebook’i** konto (www.facebook.com/tartukeskkonnaharidusekeskus), et laiendada võimalusi informatsiooni edastamiseks ning saada inimestelt vahetut tagasisidet. Lehe kaudu jagame teavet ürituste ja sündmuste kohta, mille korraldaja on või millega on seotud meie keskus, samuti tutvustame keskuse igapäevast tööd ning jagame temaatilisi viiteid. 2011. aasta lõpuks oli Facebook’i lehega liitunud **449 inimest** (2010.a lõpus oli liitunuid 240).

Septembris 2011 valmis Tartu Keskkonnahariduse Keskuse uue kujunduse ja korrastatud sisuga veebileht www.teec.ee. Uue veebilehe struktuur on kasutajasõbralikum, selgem ning annab parema ülevaate keskuse mitmekülgsetest tegevustest. Veebilehe valmimist toetasid Euroopa Liit Kesk-Läänemere Interreg IVA programmi 2007-2013 vahendusel ja SA Keskkonnainvesteeringute Keskus. Veebilehe valmistas 5DVision, päised kujundas Epp Margna.

Tartu Keskkonnahariduse Keskus haldab ka portaali **Looduse Leheküljed** (www.loodus.ee), kuhu on koondatud internetis olevad materjalid, mis puudutavad looduse uurimist, loodusharidust ja loodushoidu.

Aastal 2011 KIKi rahastatud projekti „Keskkonnainfopunkti arendamine ja tegevuse tutvustamine laiemale avalikkusele” käigus korrastati infopunkti andmebaasi ning telliti keskkonnaorganisatsioonidest juurde infomaterjale, tutvustati ja reklaamiti laiemalt infopunkti avalikel stendidel, veebilehtedel, Tartu Postimehes, avalikel üritustel. Projekti käigus koostati kokkuvõte eelmistel aastatel infopunktile esitatud küsimustest ning küsitlus, millele vastas kokku 232 inimest. Küsitluse tulemusi arvestame infopunkti arendamisel ja püüame keskkonnainfo kättesaadavust teha veelgi paremaks, käsitleda teemasid ja probleeme, mis inimesi rohkem huvitavad ja teha seda köitvamal moel.

Lisaks infopäringutele vastamisega, teabe edastamisega listi ja interneti kaudu tegeleb infopunkt ka loodus- ja keskkonnainfo aktiivse jagamisega linnarahvale mitmete tegevuste kaudu. Selleks korraldatakse loodus- ja keskkonnaõhtuid, organiseeritakse keskkonnabussi reise ja osaletakse avalikel üritustel. 2011.aastal toimus 10 loodus- ja keskkonnaõhtut ja 12 keskkonnabussi reisi.

Tabel 3. Avalikud loodus- ja keskkonnaõhtud 2011. aastal.

Kuupäev	Teema	Esineja	Osalejate arv
19.01.2011	„Orhideed sinu maja taga“	Toomas Hirse	22
18.02.2011	„Planeet Maa, 1 tk“	Agur Paesüld	18

03.05.2011	„Jaapan ja maavärinad“	Heidi Soosalu, Enn Realo	25
21.10.2011	„Looduses orienteerumine kaardi ja kompassiga“	Meelis Burget	24
17.11.2011	Kohtumisõhtu-loeng „Inimene-karbid-teod. Koos elatud aastatuhanded õpetavad“	Merike Palginõmm	24
18.11.2011	Kohtumisõhtu-loeng „Pärli teekond pärlikarbist ehtekarpi“	Gemmoloog Heli Kuulman	22
12.12.2011	Loeng-seminar „Võitlus bioinvasiooniga. Näiteid kiiretest vallutustest ja organiseeritud vastulöökideks“	Ülle Reier	12
30.11.2011	Loeng „Mida teha toidujäätmete ja toidupakenditega Tartu linnas?“	Kaire Kalk, Peeter Lääniste	25
07.12.2011	Filmiõhtu „Toit prügikastis?“	Tiina Grauberg	29
14.12.2012	Töötuba „Toidupakist kinkepakiks“	Sille Sikmann	23
KOKKU		**224**	

Kolm viimast üritust toimusid teemakuu „Toidujäätmed ja toidupakendijäätmed“ raames. Teemakuude sari jätkub 2012.aastal.

Tabel 4. Keskonnabussi reisid 2011.aastal

Keskkonnabussi ekskursiooni sihtpaik	**Osalejate arv**
Põlvamaa: Remo Savisaare loeng Mooste viinavabrikus ja matk Taevaskojas	41
Jõgevamaa: Retk imetajate jälgedes ja Kalevipoja koda	48
Pärnumaa: Kurese pärandkultuurmaastik ja Soontagana maalinn	41
Põlvamaa: Pokumaa	56
Harjumaa: Rannarahva festival ja Viimsi vabaõhumuuseum	32
Jõgevamaa: Elistvere loomapark ja looduskeskus	19
Valgamaa: Koivakannu ökoküla ja Nakatu turismitalu	51
Tartu- ja Jõgevamaa: matkakoolitus Alatskivi kandis, Alatskivi loss ja park	23
Võrumaa: Nopri meierei ja Kisejärve maastikukaitseala	52
Lääne- ja Ida-Virumaa: Piisonifarm ja Uljaste maastikukaitseala	45
Põlvamaa: Süvahavva loodustalu ja villavabrik	49
Tudengieri: Keskkonnabussiga Alatskivi kandis ja Peipsi ääres	35
KOKKU	**492**

Keskkonnainfopunktil on kontakt erinevate kanalite kaudu (infolist, FB) **vähemalt 1200 inimesega ja otseselt oleme suutnud loodus- ja keskkonnainfot edastada ligi 1000 inimesele** (infopäringutele vastamine, avalikel üritustel osalejad).

1.2.5. Avalikud üritused Tartu linna rahvale

Aastal 2011 eksponeeriti Tartu Keskkonnahariduse Keskuses **14 näitust,** mida külastas kokku **üle 2 800 inimese.**

Tabel 5. Näitused 2011. aastal Tartu Keskkonnahariduse Keskuses

Näitus	**Külastajaid**
Fotonäitus „Orhideed Eestimaa looduses“	100
Näitus "Roostemäng" - Airi Gailiti kangad	175
Loodusmaja talvelaagris valminud laste joonistuste näitus	57
Loodusmaja laste joonistusnäitus „Taimed ja loomad vees ja selle ümber“	51
Fotonäitus „Vereta jaht XIII“	108
Noorte fotojaht „Appi, upume!“	86
Arvutijoonistuste võistluse „Elurikkus“ tööd	34
Loodusmaja fotoringi õpilaste tööde näitus	152
Loodusmaja suvelaagris valminud laste joonistused	51
Seenäitus „Mitte ainult söögiks“ ja seeneõppus Lille Majas	1058
Tekstiilikunstnik Külli Laidla „Mõni meri, mõni rand. Mängud rämpsu ja räbalatega.“	65
Õppenäitus „Teod, karbid ja inimene“ http://podcast.kuku.ee/2011/11/12/ilmaparandaja-2011-11-12/	666
Õppenäitus „Tulnukate lood“ võõrliikidest	56
Loodusmaja õpilaste jõulunäitus, 120 õpilase tööd	167
Kokku külastajaid	**2826**

Matsalu 8. Loodusfilmide Festivali filmiõhtud toimusid jaanuarist aprillini ja novembrist detsembrini, kokku 11 filmiõhtut. **Piletiga külastajaid 337**. Tegelik külastajate arv oli suurem, sest Loodusmaja lastele ja meie keskuse töötajatele on filmiõhtud tasuta.

Linnalinnulaupäevakul 9. aprillil 2011. a meisterdati TÜ botaanikaaias lindude pesakaste, toimusid linnuretked ja loengud ning erinevad mängud lastele, lahendati temaatilisi ristsõnu. Valmistati ligikaudu 150 pesakasti, **osalejaid** hinnanguliselt **450**.

Koostöös Lõunakeskusega toimus **lindudele pesakastide meisterdamine Lõunakeskuses** 26.märtsil 2011. a. Valmistati umbes 150 pesakasti, **osalejaid** oli ligikaudu **250**.

Talvevaheaja huvitunnid loodusmajas Tartu linna kooliõpilastele, osalejaid **68.**

Võtame aktiivselt osa Tartu linna suurüritustest oma loodus- ja keskkonnahariduslike töötubadega:

- Osalesime **Tartu Hansapäevadel Teaduslinnas** 22. ja 23. juulil Läänemere teemalise töötoaga ja Läänemere keskkonnaprobleeme tutvustavat näituse „Samal ajal kusagil mujal“ esitlemine (http://www.bioneer.ee/bioneer/kohalik/aid-11580/L%C3%A4%C3%A4nemere-n%C3%A4itus-l%C3%B6%C3%B6b-Tartu-Hansap%C3%A4evade-Tea). Osalejaid ligikaudu **120.**
- Osalesime **Tartu Armastusfilmide Festivalil tARTuFF** 8.-13. augustil: Athena kinokeskuses oli üleval tarbimisteemaline näitus, Pauligi kohvitelgis toimusid töötoad: 12.08. plakatitest õpilutele kaanepaberite voltimine, 13.08. plakatitest kinkekottide meisterdamine. Lisaks oli Athena kinokeskuses 10.august - 5. september eksponeeritud meie rändnäitus „Ma pole külaline, ma elan siin“. Kokku osales töötubades umbes **60 inimest** ja näitusega tutvus umbes **600 inimest**.
- Osalesime **Tartu Kevadpäevadel** 25.aprillil loodusfilmiõhtu ja osavusmänguga „Pargiralli“ ja **Tartu Sügispäevadel** 21.oktoobril seminari ja keskkonnabussi reisiga ning praktilise koolitusega „Kuidas looduses liikuda ja eksimist vältida?“.
- Osalesime haridusmessil **Intellektika** (11.02.2011)

- Osalesime **lastekaitsepäeval** 1. juunil avalikus linnaruumis üritusel „Linnatäis lapsi ja vanemaid“ (külastajaid **ca 250**) ja **tarkusepäeval** 1. septembril kesklinnas üritusel „Targaks Tartus“ (külastajaid **ca 250**).
- Osalesime **VeloRallil** 22.09.2011 http://veloralli.weebly.com/ - seiklusmängu üks kontrollpunkt (teec) oli meie keskuses. Velorallist võttis osa 9 meeskonda.

- Osalesime **Teadusfestivalil**: koostöös AHHAA keskusega 23. septembril **Teadlaste ÖÖ „Seenetav seenelabor“** keskkonnahariduse keskuse saalis (külastajaid **238)** ja teadusfestivali telgis raekoja platsil 20.-23. septembril töötubadega „Seeneussi portree“ ja „Metsamarja mõistatus“ (külastajaid **ca 200).**

- Koostöös Tiigi Seltsimajaga osalesime **Tartu - Jõululinn** sarjas advendi töötubadega talvisest loodusest 27. novembril ja 11. detsembril, külastajaid kokku **70**.

Meie näitustel ja avalikel üritustel Tartu linnas osales kokku umbes 5 800 inimest.

1.2.6. Üle-eestilised keskkonnahariduslikud üritused

Tartu Keskkonnahariduse Keskus on koordinaator mitmete üle-eestiliste loodus- ja keskkonnahariduslike õpilasürituste korraldamisel.

Õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkurss

Haridus- ja teadusministeeriumi ettepanekul koordineerib Tartu Keskkonnahariduse Keskus üle-eestilist õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkurssi, mille võitjad esindavad Eesti riiki ülemaailmsel keskkonnaalaste uurimistööde olümpiaadil (INEPO). Konkursi eesmärgiks on innustada õpilasi märkama ja põhjalikumalt uurima neid ümbritsevat keskkonda.

Eelmisel aastal osales konkursil 33 uurimistööd 12 koolist. Konverentsist, mis toimus 29. märtsil 2011 haridus- ja teadusministeeriumi saalis, võttis osa 55 õpilast ja juhendajat.
Eestit esindasid 18.-21. mail 2011 Türgis toimuval Rahvusvahelisel Keskkonnaprojektide Olümpiaadil INEPO Anni Männil uurimistööga "Paide linna edelaosa puisniidu taimestik ja selle muutused" (juhendaja Maarika Männil) ja Kristiina Kurg praktilise tööga "Teepakkide lagunemine loodulikku keskkonda jäljendavas mudelsüsteemis" (juhendaja Reet Kurg). Neid saatis Reet Kurg, kes osales ühtlasi INEPO rahvusvahelise žürii töös. **Kristiina Kurg saavutas oma tööga pronksmedali.**

Konkurssi rahastavad Haridus- ja Teadusministeerium ja SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Põhikooli bioloogiaolümpiaadi lõppvoor

Koostöös TÜ Teaduskooliga korraldab Tartu Keskkonnahariduse Keskus alates 2007. aastast olümpiaadilaagrit põhikooli bioloogiaolümpiaadi lõppvoorus osalejatele. 2011. aastal toimus laager 20.-22. mail Käärikul, kus osalesid kõikide maakondade parimad loodusetundjad, **61 õpilast** üle Eesti.

Bioloogiaolümpiaadi lõppvooru rahastab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Õpilaskonverents „Meie elukeskkond 2011“

Üle-eestiline õpilaskonverents „Meie elukeskkond“ toimub igal aastal rahvusvahelisel Maa päeval. 21. aprillil 2011. aastal osales konverentsil **46 õpilast** üle Eesti, tehti 17 ettekannet. Konverentsi ettekannetest on koostatud kogumik, millega saab tutvuda meie kodulehel: http://www.teec.ee/ET/oppematerjalid_programmid/artiklid-ja-ettekanded/

Õpilaskonverentsi rahastab SA KIK

Elurikkuse võistlusmängu II voor „Elurikas saar“

http://archimedes.ee/meieomakaitseala/
Euroopa Komisjoni Eesti esinduse algatusel ja koostöös SA Archimedes korraldas Tartu Keskkonnahariduse Keskus 2010/2011.aastal üle-eestilise elurikkuse võistlusmängu 7.-8. klasside õpilastele. Võistlusmängus osales 15 võistkonda 9 maakonnast (Hiiu, Saare, Lääne, Tartu, Jõgeva, Harju, Viljandi, Põlva ja Võru). Mängu eesmärgiks oli suunata tähelepanu elurikkusele kui terviklikule süsteemile ning panna osalejad mõtlema laiemalt looduses valitsevate seoste peale.

Võistlusmängu II voor toimus 4.-6.juunil 2011 maastikumänguna Aegna looduses ja sinna pääsesid I vooru parimad igast maakonnast. Osalejaid kokku oli 54. Maastikumäng koosnes kontrollpunktidest, kus võistlejatel tuli lahendada ülesandeid ja näidata oma oskusi erinevate loodusteadmiste lõimimisel; tuli kasutada loogikat, loomingulisust ja nutikust, olla tähelepanelik ja leida seoseid.

Preemiareis võitjatele ja nende juhendajatele toimus 16.-18.augustil Gauja ja Kemeri rahvusparki. Võistlusmängu lõppvoorust Aegnal valmis ka videofilm, mille tegi vabatahtlik Aavo Kaine. http://www.loodusajakiri.ee/eesti_loodus/artikkel4214_4202.html

Elurikkuse võistlusmängu rahastasid Euroopa Komisjon ja Riigikantselei.

Loodusvaatlusprojekt „Tere, Kevad!“

http://tere.kevad.edu.ee/
Koostöös MTÜ Studio Viridis Loodusharidusega korraldame igal aastal suurt üle-eestilist loodusvaatlusprojekti „Tere, Kevad!“. 2011. aastal osales projektis **477 õpilasrühma,** 266 haridusasutusest (lasteaiad, üldharidus- ning huvikoolid), kokku **8095 õpilast.**

Loodusvaatlusprojekti „Tere, Kevad!“ rahastavad SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ja Tiigrihüppe SA.

Ökoloogiaviktoriin

19.oktoobril toimus Tartu linna ja maakonna 8.-9.klasside õpilastele traditsiooniline ökoloogiaviktoriin. Osales 35 võistkonda 19 koolist, kokku 101 õpilast. Esimese koha saavutas Tartu Forseliuse Gümnaasiumi võistkond.

Ökoloogiaviktoriini toetas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Rändnäitused

Lisaks Tartus eksponeeritud näitustele ringlesid mööda Eestit meie rändnäitused:

- **Linnalooduse rändnäitus** „Ma pole külaline, ma elan siin” oli jaanuarist augustini üleval Palade Looduskeskuses, Viljandi Gümnaasiumis ja Viimsi Looduskeskuses.. Külastajaid kokku **968**.
- **Näitus „Turbakohver”** oli kasutuses Viljandi Maagümnaasiumis ja Türi Kolledžis. Külastajaid kokku umbes **90**.
- **Näitus „Liigikaitse Eestis”** oli kasutuses koos töölehtedega Tartu Kivilinna Gümnaasiumis. Külastajaid **420**.

Kokku külastas meie keskkonnahariduslikke rändnäitusi 2011. aastal ligikaudu 1500 inimest.
Üle-eestilistest konkurssidest ja projektidest võttis 2011. aastal osa umbes 8300 õpilast.

1.2.7. Rahvusvahelised projektid

Euroopa Regionaalarengu Fondi Eesti-Läti programmi projekt “Elaborating joint tools for environmental education as efficient mean of management of protected areas” (Ühiste meetodite ja vahendite välja töötamine keskkonnahariduse tõhustamiseks) ***ehk „Back to Nature” („Tagasi loodusesse)***

http://www.teec.ee/ET/projektid/back-to-nature

Juhtpartner: Tartu Keskkonnahariduse Keskus
Partnerid: Keskkonnaamet, Peipsi Koostöö Keskus, Gauja Rahvuspagi Administratsioon, Kemeri Rahvuspargi Administratsioon.
Projekti kestus: märts 2009 – veebruar 2011.
Projekti maht: 150 758 EUR
Kaasfinantseerija: SA Keskkonnainvesteeringute Keskus
Projekti eesmärk: toetada Eesti ja Läti piiriülest koostööd keskkonnahariduse edendamise kaudu märgaladel kaasates selleks võimalikult erinevaid sihtgruppe.
Projekti tegevused: Toimuvad laste- ja perelaagrid; koostatakse töölehed iseseisvaks märgalade külastamiseks; soetatakse looduse

uurimiseks vajaminevaid õppevahendeid, mida on koolidel võimalik laenutada. Mitme õppepäeva jooksul on huvilistel võimalik spetsialistide käe all saada teada, mida ja kuidas soodes saab uurida. Tähistame rahvusvahelist vee päeva ja märgalade päeva. Samuti kantakse otsest hoolt lähimate veekogude eest kevadise koristustalgute käigus. Pisut müstilisemaks vahepalaks kirjutatakse kõigile huvilistele lugemiseks soodega seotud muinasjuturaamat ja oma panuse märgalade tutvustamisele saavad lapsed anda märgalade-teemalise kalendri fotovõistlusel ning lauamängu väljamõtlemisel. Kaks käsiraamatut luhtade ja soode teemal peaks muutma hõlpsamaks märgaladel omapäi matkamise. 2011.aastal toimus projekti lõpetamine ja auditeerimine ning projekti lõpuseminar TÜ raamatukogus (28.jaanuaril), kus osales üle 160 inimese ning tutvustati kõigi partnerite projekti raames valminud materjale ja teisi tulemeid.

Kesk-Läänemere Interreg IV A programmi 2007-2013 projekt „Communicating the Baltic“ ehk COBWEB („Ühendades Läänemerd”)

http://www.teec.ee/ET/projektid/cobweb/

Juhtpartner: Hyria Kolledž
Partnerid: Tartu Keskkonnahariduse Keskus, Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituut, Tartu Ülikool, Tallinna Keskkonnaamet, Läti Ülikool, Läti Loodusajaloo Muuseum, Harakka Looduskeskus, Helsingi Pealinna Taaskasutuskeskus, Loodusmaja Villa Elfvik ja Nynäshamn Looduskool.
Projekti kestus: september 2009 - august 2011
Projekti maht: 120 000 EUR
Kaasfinantseerija: SA Keskkonnainvesteeringute Keskus
Projekti koduleheküIg: http://hyria.fi/cobweb
Projekti eesmärk: luua mudelid piiriüleseks koostööks ülikoolide, muuseumide ja looduskoolide vahel, koostades ühiselt keskkonnahariduslikke programme, õppevahendeid ja -materjale. Projekt võimaldab looduskoolide õpetajatel täiendada oma teadmisi uusimate keskkonnateadusuuringute vallas ning edendada omavahelist kommunikatsiooni keskkonna- ja loodusteemadel.
Projekti tegevused: Korraldatakse foorumeid Eestis, Lätis, Soomes ja Rootsis, et arutada viimaste teadustulemuste üle Läänemere piirkonnas. Projekti käigus koostatakse looduse- ja keskkonnateemalisi õppekavasid täiendavaid programme, õppevahendeid ja -materjale koolidele, huvikeskustele ja muuseumidele. Luuakse säästlikku mõtteviisi kujundav rollimängul põhinev näitus ning interaktiivne rollimänguteemaline veebikülg.

- 22. ja 23. juulil 2011 oli Tartu Hansapäevade Teaduslinnas avatud näitus "Samal ajal kusagil mujal" (korraldajad Tartu Ülikooli Loodusmuuseum ja Tartu Keskkonnahariduse Keskus).
- 23. augustil 2011 külastati Maarja küla, kus viidi läbi õuesõppemänge ning tutvustati COBWEBi õppematerjale (korraldaja Tartu Keskkonnahariduse Keskus).
- Augusti lõpus ja septembri alguses ilmusid õppematerjalid "Teod ja karbid õpetavad" ja "Praktilisi töid Läänemere teemadel", tõlgiti Nynashamni looduskooli materjal "Vesi.
- septembril 2011 osaleti Tartus Tarkusepäeva üritusel, kus viidi läbi erinevaid aktiivtegevusi ning tutvustati COBWEBi projekti käigus koostatud õppematerjale.
- 8. septembril 2011 korraldati koos Keskkonnaametiga Tartumaa keskkonnahariduse infopäev, kus osales 103 inimest.

Baltic Sea Project (BSP)

http://www.b-s-p.org/home/

UNESCO rahvusliku komitee, keskkonnaameti ning haridus- ja teadusministeeriumi ettepanekul koordineerib alates 2010. aasta veebruarist rahvusvahelise Läänemere Projekti (BSP) tegevusi Eestis Tartu Keskkonnahariduse Keskus. Projekti koordineerimist rahastab SA KIK alates 2010. aasta septembrist. BSP projektis osaleb praegu **30** Eesti kooli.

2011.a. valmis BSP Eesti koolide veebileht: http://bsp.teec.ee/ 6.- 8.mail toimus BSP Eesti koolide kokkutulek Pivarootsis 45 osalejale, 29.05-03.06.2011 toimus BSP keskkonnalaager Soomes, Poris, millest võtsid osa Tartu Loodusmaja 4 õpilast ja 2 õpetajat. 28.07 ja 29.07 osalesid 4 kooli õpilased ja õpetajad merereisil uurimislaeval Salme, 12.09.-16.09.2011 toimus Taanis rahvusvaheline õpilaslaager kliimamuutuste mõjust meie elule, kus osalesid Lihula ja Jõhvi gümnaasiumide õpilased ja 2 õpetajat (10 osalejat). 26. oktoobril toimus BSP õpetajate seminar AHHAA Teaduskeskuses.

1.2.8 Kokkuvõte

Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tegevuste (huvikool, õppeprogrammid, koolitused, keskkonnainfopunkt) ja avalike ürituste kaudu on loodus- ja keskkonnateemalist teavet, haridust ja meelelahutust pakutud 2011. aastal rohkem kui **21 000 inimesele.**

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss
(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	38 086	3 613	2
Nõuded ja ettemaksed	94 772	126 537	3
Varud	153	246	
Kokku käibevara	**133 011**	**130 396**	
Kokku varad	**133 011**	**130 396**	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	0	19 467	7
Võlad ja ettemaksed	76 055	62 385	8
Kokku lühiajalised kohustused	**76 055**	**81 852**	
Kokku kohustused	**76 055**	**81 852**	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 342	1 342	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	47 202	37 124	
Aruandeaasta tulem	8 412	10 078	
Kokku netovara	**56 956**	**48 544**	
Kokku kohustused ja netovara	**133 011**	**130 396**	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	437 515	433 895	10,11
Tulu ettevõtlusest	36 232	26 259	12
Muud tulud	0	798	
Kokku tulud	**473 747**	**460 952**	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-201 311	-184 181	13
Tööjõukulud	-263 451	-265 275	14
Muud kulud	-439	-352	
Kokku kulud	**-465 201**	**-449 808**	
Põhitegevuse tulem	**8 546**	**11 144**	
Finantstulud ja -kulud	-134	-1 066	15
Aruandeaasta tulem	**8 412**	**10 078**	

Rahavoogude aruanne
(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	8 546	11 144	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-16 318	31 276	
Varude muutus	-93	-62	
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-13 648	10 190	
Kokku rahavood põhitegevusest	**-21 513**	**52 548**	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	61	24	15
Kokku rahavood investeerimistegevusest	**61**	**24**	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	-19 467	-15 978	7
Arvelduskrediidi saldo muutus	-1 706	1 706	
Makstud intressid	-195	-1 090	15
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	514 969	398 899	10
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-437 515	-433 895	10
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	**56 086**	**-50 358**	
Kokku rahavood	**34 634**	**2 214**	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	3 613	1 399	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	**34 634**	**2 214**	
Valuutakursside muutuste mõju	-161	0	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	38 086	3 613	2

Netovara muutuste aruanne
(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2009	1 342	37 124	38 466
Aruandeaasta tulem	0	10 078	10 078
31.12.2010	1 342	47 202	48 544
Aruandeaasta tulem	0	8 412	8 412
31.12.2011	1 342	55 614	56 956

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse 2011. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.
SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.
Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud EURodes.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Eesti Panga valuutakursid.
Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2011 on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 360 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varudena kajastatakse Infopunkti müügile võetud brožüürid ja muud materjalid, mida kajastatakse soetushinnas. Varud inventeeritakse kord aastas perioodil november- detsember.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Põhivara arvelevõtmise alampiir 2237

Finantskohustused

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.
Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.
Finantsvara ja –kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.
Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.
Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui asutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.
Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil asutus saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Asutus on lähtunud sihtfinantseerimiste kajastamisel brutomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud summasid kajastatakse tuluna kui asutus aktsepteerib finantseerimisega kaasnevaid tingimusi ja kavatseb neid täita ning finantseerimise summa on usaldusväärselt määratav ja selle laekumine on tõenäoline. Saadud toetus

kajastatakse kasumiaruandes tuluna.
Varade sihtfinantseerimisel võetakse soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses; varade soetamise toetusena saadud summa kajastatakse bilansis kohustusena, mis kantakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.
Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse bilansis arvele tema õiglases väärtuses. Tekkiv kohustus kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Lisa 2 Raha
(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Sularaha kassas	288	0
Arvelduskontod	37 798	3 613
Kokku raha	**38 086**	**3 613**

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed
(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	29 581	13 303	
Ostjatelt laekumata arved	29 581	13 303	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	15	72	4
Muud nõuded	64 949	112 909	5
Viitlaekumised	64 949	112 909	
Ettemaksed	227	253	6
Kokku nõuded ja ettemaksed	**94 772**	**126 537**	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad
(eurodes)

	31.12.2011		31.12.2010	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	0	4 210	0	3 538
Sotsiaalmaks	0	8 011	0	6 504
Kohustuslik kogumispension	0	243	0	160
Töötuskindlustusmaksed	0	765	0	644
Ettemaksukonto jääk	15		72	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	**15**	**13 229**	**72**	**10 846**

Lisa 5 Muud nõuded
(eurodes)

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Projektinõuded	64 949	64 949	0	0
Kokku muud nõuded	**64 949**	**64 949**	**0**	**0**

	31.12.2010	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Projektinõuded	112 909	112 909	0	0
Kokku muud nõuded	**112 909**	**112 909**	**0**	**0**

Lisa 6 Ettemaksed
(eurodes)

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Muud makstud ettemaksed	227	227	0	0
Kokku ettemaksed	227	227	0	0

	31.12.2010	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Tulevaste perioodide kulud	252	252	0	0
Muud makstud ettemaksed	1	1	0	0
Kokku ettemaksed	253	253	0	0

Lisa 7 Laenukohustused
(eurodes)

	31.12.2011	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Swedbank- arvelduskrediit	0	0				EUR	

	31.12.2010	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Swedbank - arvelduskrediit	19 467	19 467			5,8	EEK	29.12.2011
Lühiajalised laenud kokku	19 467	19 467					
Laenukohustused kokku	19 467	19 467					

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed
(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr
Võlad tarnijatele	4 286	2 491	
Võlad töövõtjatele	3 095	2 789	9
Maksuvõlad	13 229	10 846	4
Muud võlad	55 445	46 259	
Intressivõlad	240	240	
Muud viitvõlad	23	20 309	
Projektide ettemaksed	55 182	25 710	10
Kokku võlad ja ettemaksed	**76 055**	**62 385**	

Lisa 9 Võlad töövõtjatele
(eurodes)

	31.12.2011	31.12.2010
Palga võlg	0	129
Puhkusekohustused	2 819	2 647
Võlg aruandvale isikule	276	13
Kokku võlad töövõtjatele	**3 095**	**2 789**

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused
(eurodes)

Brutomeetod

	31.12.2009	Saadud	Tulu/amortisatsioon	31.12.2010
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Tartu Linnavalitsuse Kultuuriosakond	0	138 880	-138 880	0
Tartu Linnavalitsuse Haridusosakond	0	10 597	-10 597	0
Täiskasvanute keskkonnateemalised koolitused	-4 702	8 442	-5 187	-1 447
BSP	0	9 395	-2 050	7 345
Back to nature	-25 708	73 732	-88 135	-40 111
COBWEB	-19 161	25 220	-66 221	-60 162
Looduslodi	76	0	-76	0
Loona looduskeskuse ekspositsiooni koostamise konsulteerimine	743	0	-743	0
Läänemere programmid	-2 411	3 197	-786	0
Meie elukeskkond 2010	0	2 857	-2 857	0
Tigu!	-2 758	3 499	-741	0
Tiiger -ökomaja	1 608	0	-1 608	0
Olümpiaadilaager 2010	0	10 119	-10 119	0
Tartu loodussõprade õppekäigud	0	4 819	-4 819	0

Teadlaste öö 2010	0	540	-540	0
Tere, kevad 2010	0	7 989	-7 989	0
Ugrimugri	1 207	0	-1 207	0
Venekeelsete koolide õpetajate õuesõppekoolitused	-1 097	2 180	-1 083	0
Elurikkuse mäng	0	7 478	-5 321	2 157
Keskkonnabuss 2010	0	8 184	-2 660	5 524
Looduskaitse algab lähedalt	0	2 027	-2 510	-483
Laagrid loodusmaja lastele	0	9 478	-4 815	4 663
Loenguõhtud 2010	0	2 820	-2 411	409
Näitused 2010	0	4 265	-2 869	1 396
Palupõhja looduskooli teemalaagrid	0	21 078	-31 783	-10 705
Loodusprogrammid koolidesse	0	7 196	-3 006	4 190
Õuesõppe looduskool 2010	0	7 533	-7 508	25
ECO	0	1 928	-1 928	0
Haridusministeeriumi uurimistööde konkursi korraldamine	0	5 496	-5 496	0
Looduskonverentsid	0	614	-614	0
Koolimeeskondade koolitused	0	6 060	-6 060	0
Linnalinnu laupäevak 2010	0	256	-256	0
Lodjasõidud	0	1 278	-1 278	0
õppelaagrid Tartu loodusmaja õpilastele	0	11 742	-11 742	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-52 203	398 899	-433 895	-87 199
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-52 203	398 899	-433 895	-87 199

	31.12.2010	**Saadud**	**Tulu/amortisatsioon**	**31.12.2011**
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Tartu Linna Kultuuriosakond	0	141 180	-141 180	0
Tartu Linna Haridusosakond	0	10 645	-10 645	0
Täiskasvanute keskkonnateemalised koolitused	-1 447	2 805	-2 819	-1 461
KÜSK	0	2 759	-780	1 979
BSP	7 345	0	-8 948	-1 603
Back to Nature	-40 111	52 567	-12 456	0
COBWEB	-60 162	56 364	-34 662	-38 460
Tartu Loodussõprade õppekäigud	0	9 178	-9 178	0
Keskkonnainfopunkti arendamine	0	4 397	-4 397	0
Koolimeeskondade koolitus	0	11 187	-11 187	0
Meie elukeskkond 2011	0	2 933	-2 933	0
Olümpiaadilaager Käärikul	0	9 605	-9 605	0
Tere, Kevad 2011	0	7 990	-7 990	0
Loodus ja keskkonnaalased õpilaskonverentsid	0	1 377	-760	617
Linnalinnu Laupäevak 2011	0	255	-255	0
Elurikkuse mäng I	2 157	0	-2 157	0
Elurikkuse mäng II	0	23 000	-23 000	0
Keskkonnabuss	5 524	0	-13 709	-8 185

Looduskaitse algab lähedalt	-483	2 027	-1 544	0
Keskkonnateemaline loengusari	409	2 820	-3 229	0
Õppenäitused	1 396	4 088	-5 484	0
Palupõhja looduslaadrid	-10 705	20 124	-9 419	0
Õppekava täiendavad programmid	4 190	6 579	-10 769	0
Õpetajate loodushariduslik õuesõpe	25	6 706	-6 731	0
Uurimustööde konkursi korraldamine	0	5 500	-5 500	0
õppeprogrammid Tartu botaanikaaeda	0	9 231	-509	8 722
Keskkonnainfo aktiivne jagamine	0	17 500	-6 337	11 163
Loodusetundjate konkursid	0	2 700	-1 685	1 015
Programmid Maarja Küla õpperajale	0	6 820	-834	5 986
Nordplus	0	4 000	-4 816	-816
Nordplus KIK	0	0	-97	-97
Palupõhja õppelaagrid	0	31 463	-45 607	-14 144
Õppeprogrammid koolidele	0	10 349	-5 301	5 048
Uurimustööde konkursside korraldamine	0	6 859	0	6 859
Vahvad vaheajad	0	0	-161	-161
Valga muuseum	0	6 778	-639	6 139
Õppelaagrid	0	12 000	-5 866	6 134
Loodushariduslik õuesõpe	0	8 554	-7 034	1 520
Tartu loodusmaja õppelaagrid	4 663	9 366	-14 029	0
Teadlaste öö 2011	0	994	-994	0
Keskkonnaalaste uurimustööde konkursil osalevate juhendajate koolituspäev ja laager	0	4 269	-4 269	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-87 199	514 969	-437 515	-9 745
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	-87 199	514 969	-437 515	-9 745

Lisa 11 Annetused ja toetused
(eurodes)

	2011	2010	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	151 825	149 477	10
Projektide tulu	285 690	284 418	10
Kokku annetused ja toetused	**437 515**	**433 895**	

Lisa 12 Tulu ettevõtlusest
(eurodes)

	2011	2010
koolitused lastele	16 699	14 427
koolitused täiskasvanutele	19 533	11 832
Kokku tulu ettevõtlusest	**36 232**	**26 259**

Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud
(eurodes)

	2011	2010
Energia	590	601
Elektrienergia	590	601
Transpordikulud	26 943	17 386
Üür ja rent	19 796	19 403
Mitmesugused bürookulud	7 790	4 864
Lähetuskulud	4 218	2 895
Koolituskulud	100	0
Ürituste organiseerimisega seotud kulud	141 874	139 032
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	**201 311**	**184 181**

Lisa 14 Tööjõukulud
(eurodes)

	2011	2010
Palgakulu	196 199	196 666
Sotsiaalmaksud	67 252	68 609
Kokku tööjõukulud	**263 451**	**265 275**
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	122 380	127 821
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	21	21

Lisa 15 Finantstulud ja -kulud
(eurodes)

	2011	2010
Intressitulud	61	24
Intressitulu hoiustelt	61	24
Intressikulud	-195	-1 090
Intressikulu laenudelt	-195	-1 090
Kokku finantstulud ja -kulud	**-134**	**-1 066**

Lisa 16 Seotud osapooled
(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2011	**31.12.2010**
Juriidilisest isikust liikmete arv	8	8

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2011	31.12.2010
	Kohustused	Kohustused
Asutajad ja liikmed	240	240

	2011		2010	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	20 048	300	149 477	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2011	2010
Arvestatud tasu	13 770	15 538

Aruande digitaalallkirjad

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANIKA RUUSMAA	Juhatuse liige	27.03.2012

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus nõukogule

Oleme auditeerinud Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2011, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 12 kuni 23 on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitikate asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus finantsseisundit seisuga 31.12.2011 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/
Vilja Kübar
Vandeaudiitori number 276
Audiitorbüroo Fides OÜ
Audiitorettevõtja tegevusloa number 234
Vanemuise 21a, Tartu 51014
30.03.2012

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
VILJA KÜBAR	Vandeaudiitor	30.03.2012

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu mujal liigitamata koolitus	**85599**	**Jah**

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	**+372 7361693**
Faks	**+372 7361694**
E-posti aadress	**teec@teec.ee**
E-posti aadress	**janika.ruusmaa@teec.ee**
Veebilehe aadress	**www.teec.ee**